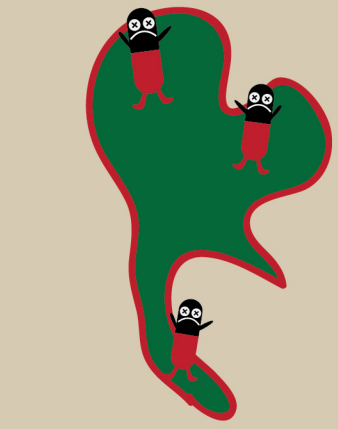

คุณเคยสงสัยไหมว่า ทำไมกินยาเท่าไร โรคก็ไม่หาย
เมื่อยาปฏิชีวนะที่กินเข้าไปกลับ **"ทำร้าย"** ร่างกาย
นั้นอาจเป็นเพราะคุณกำลังมี **เชื้อดื้อยา**

เมื่อเป็นหวัด ท้องเสีย แผลสด
คุณเคยกินยาปฏิชีวนะ
เช่น ยามาเชื้อ หรือ ยาแก้อักเสบ ไหม
ถ้าใช่... **นี่คือเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรับรู้**

ในประเทศไทยพบว่า
มีอัตราการเสียชีวิต
จากเชื้อดื้อยาประมาณปีละ
20,000-38,000 คน

ผู้ป่วยต้องนอนโรงพยาบาล
นานกว่าปกติ คิดเป็นการสูญเสีย
ทางเศรษฐกิจถึงปีละ
46,000 ล้านบาท
มากกว่าจำนวนผู้เสียชีวิต
จากโรคหัวใจขาดเลือด
และจากอุบัติเหตุ

เรื่องเร่งด่วนของโลก : ตายเพราะไม่มียารักษา

ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญกับปัญหา
การดื้อยาต้านแบคทีเรีย หรือที่เรียกว่ายาปฏิชีวนะ
เพราะทำให้ประชาชนเสียชีวิตจำนวนมาก
และก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจมหาศาล

ที่สำคัญ ประเทศไทยมีประชากรน้อยกว่าสหรัฐอเมริกา
และประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป แต่กลับมีอัตรา
ผู้เสียชีวิตจากเชื้อแบคทีเรียดื้อยามากกว่า
หากไม่เร่งแก้ปัญหาดื้อยา
คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2593 (หรืออีก 34 ปีข้างหน้า)
การเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยาทั่วโลกจะสูงถึง
10 ล้านคน
คิดเป็นผลกระทบสูงถึง
3.5 พันล้านล้านบาท

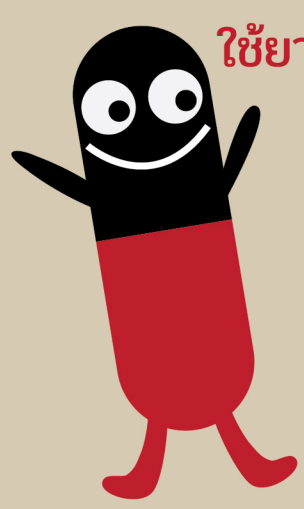

เชื้อดื้อยา
สะเทือน
วงการแพทย์

เมื่อแบคทีเรียพัฒนาสายพันธุ์
ได้เร็วกว่ายาปฏิชีวนะ
ยาที่เคยใช้ได้ผลกลับใช้ไม่ได้ผล
อีกต่อไป โลกเรากำลังเดินทางสู่

"ยุคหลังยาปฏิชีวนะ" (Post-antibiotic era)

ที่อาจนำไปสู่การล่มสลายทางการแพทย์
โดยเฉพาะการรักษาซึ่งจำเป็นต้อง
ต้องใช้ยาปฏิชีวนะ เช่น การผ่าตัด
การรักษาด้วยเคมีบำบัด
ที่ต้องอาศัยยามาเชื้อในการ
ป้องกันและรักษาการติดเชื้อ

ใช้ยาครั้งต่อไป
ท่องไว้ว่า

เพื่อรักษา
ไม่ใช่ทำร้ายร่างกาย

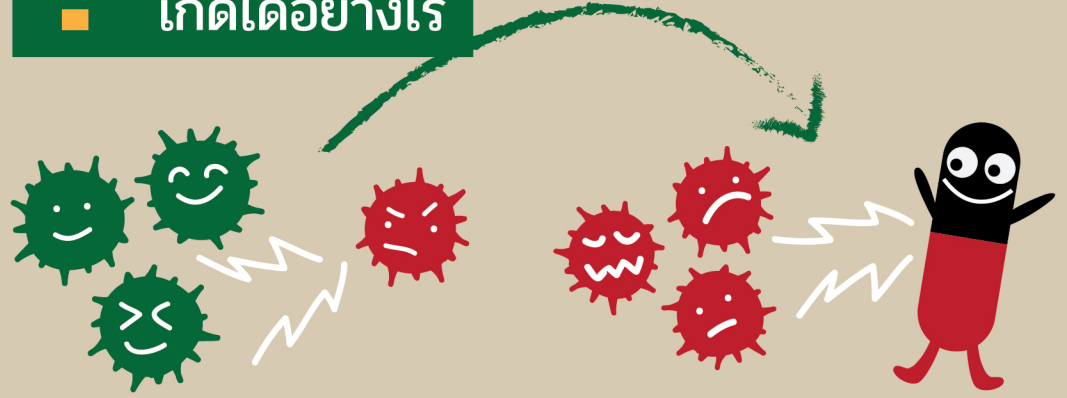
ใช้ยาปฏิชีวนะ
ไม่ถูกโรค ไม่ถูกวิธี

สร้าง **เชื้อดื้อยา** ให้ตัวเอง

สนใจข้อมูลเพิ่มเติม คลิกไปได้ที่
<http://atb-aware.thaidrugwatch.org>
Antibiotic Awareness Thailand

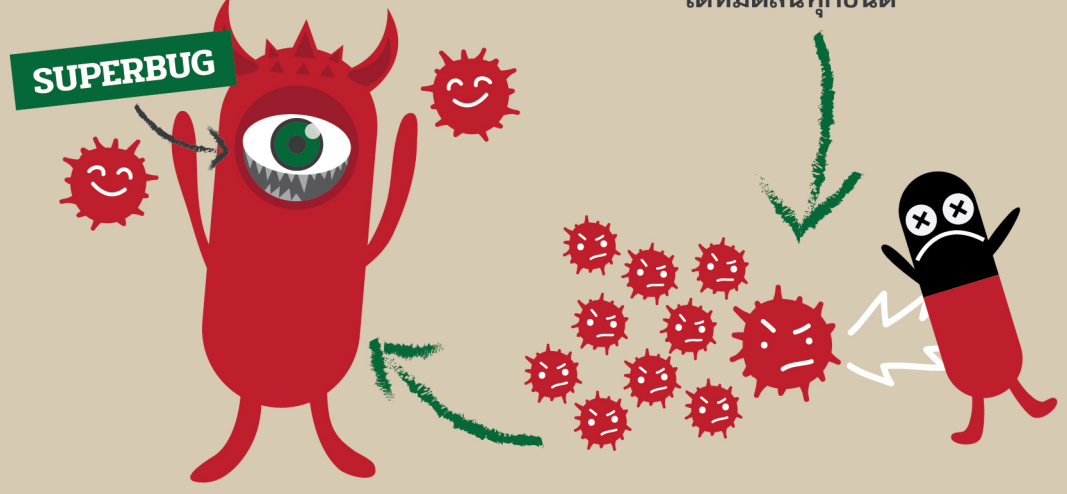

? การดื้อยา เกิดได้อย่างไร

ร่างกายของคนเรามีแบคทีเรีย
ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายอยู่มากมาย
และเราก็ได้รับแบคทีเรียตัวร้าย
จากภายนอกมาจู่โจมเราทำให้เกิดโรค

ยาต้านแบคทีเรียที่กินเข้าไป
สามารถกำจัดแบคทีเรียทั้งที่เป็น
แบคทีเรียที่มีประโยชน์และเป็นโทษต่อร่างกาย
แต่ไม่มียาชนิดใดที่กำจัดแบคทีเรีย
ได้หมดสิ้นทุกชนิด

เมื่อพัฒนาไปเรื่อยๆ
จากการได้รับยาปฏิชีวนะที่ไม่จำเป็น
หรือขนาดไม่เหมาะสม
ในที่สุดแบคทีเรียเหล่านี้
จะกลายเป็น **SUPERBUG**
หรือเชื้อแบคทีเรียดื้อยาที่รักษาได้ยาก
หรืออาจไม่มียารักษาเลย

แบคทีเรียที่รอดชีวิต
กลับสร้างตัวเองให้แข็งแกร่งขึ้น
กลายเป็นเชื้อดื้อยา
พร้อมทั้งเพิ่มจำนวนมากขึ้น
หรือแพร่สารพันธุกรรม
ไปสู่เชื้อแบคทีเรียสายพันธุ์อื่นได้

เมื่อ **เชื้อดื้อยา**
คือภัยร้ายแรง
ทุก 15 นาที มีคนไทยตาย 1 คน

สัปดาห์รัฐรักษ์
ตระหนักใช้ยาต้านแบคทีเรีย

แบคทีเรียดื้อยาที่ทนทาน (ดื้อ)
ไม่ถูกกำจัดโดยยาปฏิชีวนะ
ที่เคยใช้ได้ผลดี
มีโอกาสแพร่พันธุ์
และแพร่กระจายไปสู่คน
รวมถึงสิ่งแวดล้อมได้
เมื่อยาที่เคยใช้ได้ไม่สามารถรักษาได้
ส่งผลให้ต้องใช้จ่ายแรงขึ้น ราคาสูง
ยาตัวใหม่ก็มีความเสี่ยง
ต่อร่างกายมากขึ้น
หากไม่มียาใดต้านแบคทีเรียได้เลย
ก็อาจเสียชีวิตได้

แบคทีเรียดื้อยา : อันตรายถึงชีวิต

ท่องไว้ว่า

“ใช้ยาปฏิชีวนะ
ไม่ถูกโรค
ไม่ถูกวิธี”
สร้างเชื้อดื้อยา

ข้อมูลปี พ.ศ. 2554
กระทรวงสาธารณสุขเผยว่า
ในรอบ 10 ปี
ไทยพบปัญหาเชื้อแบคทีเรีย
4 ชนิดที่พบบ่อย
ดื้อยาปฏิชีวนะสูงขึ้น
บางชนิดสูงกว่า 30 เท่าตัว
เหตุเพราะการใช้ยาปฏิชีวนะ
ไม่ถูกโรค ไม่ถูกวิธี

หวัดเกิดจากเชื้อไวรัส
ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะก็หายได้
โรคหวัดมากกว่าร้อยละ 80
เกิดจากเชื้อไวรัส

การใช้ยาปฏิชีวนะซึ่งเป็นยาต้านแบคทีเรีย
จึงไม่สามารถกำจัดเชื้อไวรัสได้

ดูคอเพื่อเช็อาการว่า เกิดจากเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย

เจ็บคอจากการ
ติดเชื้อ “แบคทีเรีย”

เจ็บคอจากการ
ติดเชื้อ “ไวรัส”

พบน้อยกว่า

พบบ่อยกว่า

ลิ้นไก่บวมแดง

มีจุดหนอง

ที่ต่อมทอนซิล

ทอนซิลบวมแดง

คอแดง

มีฝ้าสีเทาที่ลิ้น
เป็นบริเวณกว้าง

ทอนซิลบวมแดง

คอแดง

อาการ

ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและมักไม่มีน้ำมูก
แต่ต่อมน้ำเหลืองใต้ขากรรไกรโต
และกดเจ็บ

วิธีรักษา

ปรึกษาเภสัชกรหรือไปพบแพทย์
เพื่อวินิจฉัยว่าควรใช้ยาปฏิชีวนะหรือไม่

อาการ

ส่วนใหญ่มักมีน้ำมูกและไอ
อาจมีเสียงแหบและเจ็บคอร่วมด้วย

วิธีรักษา

หายเองได้ด้วยภูมิคุ้มกันของร่างกาย
การพักผ่อนและกลั้วคอด้วยน้ำเกลือ
จะช่วยให้หายเร็วขึ้น

หาก 1-2 สัปดาห์ยังไม่หาย หรือเป็นหวัดเกิดจากแบคทีเรีย ควรปรึกษาเภสัชกร
หรือพบแพทย์ เพื่อวินิจฉัยว่าควรใช้ยาปฏิชีวนะหรือไม่ ท่องไว้ว่า “ยาปฏิชีวนะ”
จำเป็นต้องกินตามแพทย์สั่ง เฉพาะเมื่อเจ็บป่วยที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียเท่านั้น

เด็กชายได้
“ยาปฏิชีวนะ”
38 ครั้ง
ในรอบ 3 ปี
หมดคำรักษาเป็นล้าน
เฉียดตายเพราะเชื้อดื้อยา

เด็กชายอายุ 7 ขวบ ถูกส่งตัวมาที่
สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติดิมิทราซินี
ด้วยอาการไข้ไม่สูง หายใจเร็วมาประมาณ
11 วัน ไม่มีโรคประจำตัว ชักประวัติพบว่า
เมื่ออายุ 4 ขวบ เริ่มเจ็บป่วยไม่สบาย
ได้ยาปฏิชีวนะ 38 ครั้ง ในระยะเวลา 3 ปี
เสียคำรักษาพยาบาลไปเกือบหนึ่งล้านบาท
ตัวอย่างยาปฏิชีวนะที่ได้รับมีเกือบทุกชนิด
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ไม่มีความจำเป็น
ไม่มีข้อบ่งชี้ในการรักษา เช่น การมีอาการไอ
เจ็บคอโดยไม่มีไข้ หรือมีเพียงน้ำมูกเล็กน้อย
นับว่าโชคดียังไงที่การเจ็บป่วยครั้งนั้น
ไม่มีการติดเชื้อแทรกซ้อนและเชื้อดื้อยาอื่นๆ
ซึ่งหากเป็นเชื้อแบคทีเรียแกรมลบ
อาจโชคร้าย เพราะแทบไม่เหลือยาที่จะ
รักษาอีกเลย

เป็นกรณีศึกษาที่ทำให้เห็นว่า
การติดเชื้อไวรัสทางเดินหายใจส่วนต้น
บางครั้งอาจติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อนได้
แต่จะมีจำนวนน้อย การรักษาด้วยการใช้
ยาปฏิชีวนะนั้นไม่ได้ช่วยผู้ป่วย แต่กลับ
ทำให้ร่างกายมีเชื้อดื้อยาอยู่เป็นเวลานาน
เมื่อรับการรักษาหายแล้ว ผู้ป่วยได้
หลีกเลี่ยงการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่ถูกโรค
ไม่ถูกวิธี เป็นเวลานานกว่า 3 ปี ทั้งๆ ที่
ยังมีการเจ็บป่วยคล้ายๆ เดิม แต่ใช้
การรักษาแบบประคับประคองเบื้องต้น
ด้วยการล้างจมูกหรือการบรรเทาอาการ
อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็สามารถทำให้
หายป่วยได้

หยุด! 10 พฤติกรรม
ที่มีส่วนทำให้เกิด
เชื้อดื้อยา

1	ซื้อยาปฏิชีวนะ กินตามคนอื่น	2	หยุดรับประทาน ยาปฏิชีวนะ เมื่อมีอาการดีขึ้น
3	ซื้อยาปฏิชีวนะ กินเองตามที่เคย ได้รับจากบุคลากร ทางการแพทย์ ครั้งก่อนๆ	4	อมยาอม ที่ผสมยาปฏิชีวนะ ฆ่าเชื้อโรค
5	แกะแคปซูล ยาปฏิชีวนะ ไปโรยแผล	6	ใช้ยาปฏิชีวนะ ผสมในอาหารสัตว์
7	เปลี่ยนไปซื้อ ยาปฏิชีวนะ ที่แรงกว่ากินเอง	8	เฟิกเฉยต่อการ ให้คำแนะนำ การใช้ยาปฏิชีวนะ อย่างถูกต้องเหมาะสม
9	ซื้อยาแก้ไอ กินเองตาม ความเข้าใจ เมื่อมีอาการ ปวดอีกเสบ	10	ใช้ยาปฏิชีวนะ โดยไม่ทราบ ชื่อสามัญของยา